

→ Bouwkrant Stationsgebied Utrecht

Zomer 2015

→ Broodnodige brug

Nieuwe brug over het spoor
pagina 2

→ Superstalling in aanbouw

Plek voor 12.500 fietsen
Pagina 6

→ Wat doe jij?

Peter legt duizenden tegels
pagina 7

In 2016 is de hele hal klaar

Reuzenstap voor stationshal

In de bouw van de nieuwe stationshal wordt op vrijdag 31 juli een reuzenstap gezet. Het nieuwe grote deel dat het afgelopen jaar in aanbouw was, is die dag klaar. Vanaf half zes 's ochtends kan iedereen erin. Vijfdesde deel van de OV-terminal Utrecht Centraal is dan in gebruik, met nog een dik jaar te gaan voor de afronding.

Het gedeelte dat op 31 juli open gaat, beslaat met zo'n 12.000 vierkante meter pakweg de helft van de stationshal. Het zorgt voor een ruime doorgang tussen de Jaarbeurskant van het station en de centrale hal.

"In de nieuwe hal komen veel winkels en voorzieningen als bagagekluisen en een EHBO-ruimte. En op een tweede verdieping komt horeca. Twee 'food courts' zorgen voor de inwendige mens, één voor snelle snacks en één voor verse gerechten", vertelt Jelger Vos, projectmanager bij ProRail.

Rechte lijn

Vanaf 31 juli verandert ook de entree van de stationshal aan de centrumkant. "Iedereen kan vanaf die dag weer in een rechte lijn vanuit de hal Hoog Catharijne in, of andersom", gaat Jelger verder. "Het hellende bordes, dat de afgelopen tijd voor de verbinding zorgde, gaat weg. Maar ook de nieuwe entree is nog tijdelijk. Hier wordt nog het Stationsplein gebouwd. Pas als dat klaar is, maken we 'm definitief." De entree aan de Jaarbeurskant komt tegenover de ingang van het Stadskantoor. "We breken de huidige looproute tussen de hal en het Beatrixtheater af en maken de gevel van de hal dicht. Ook gaan we hier het plein bovenaan de brede nieuwe buitentrappen afmaken. Het werk voor dit alles duurt nog tot in het najaar."

Interwijkverbinding

Op 31 juli gaat ook de tien meter brede looproute tussen het Jaarbeursplein en de binnenstad, aan de buitenkant van de stationshal open. "De verbinding is uiteindelijk bedoeld voor wie door het station wil zonder op reis te gaan, en dus niet hoeft in en uit te checken", legt Jelger uit. "Voor wie wél reist, komen aan de randen van de hal OV-chipkaartpoortjes en in de hal twee OV Servicewinkels. Hier kunnen reizigers terecht voor service en kaartverkoop, voor zowel de trein als de lokale bussen en trams. De ene winkel bevindt zich aan de centrumkant, op de plek van de voormalige Albert Heijn bij de

trappen naar Busstation Centrumzijde, en gaat op 31 juli open. De andere komt op de plek waar zich nu GWK/Travelex bevindt. Deze gaat eind dit jaar in gebruik."

Laatste fase

En dan rest nog de allerlaatste bouwphase van de stationshal, op de plek van de huidige NS-loketten. "Hier gaan we begin augustus van start en dat werk duurt nog ongeveer een jaar", zegt Jelger. "Het is een ingewikkelde bouwstap. We werken hier midden in het station, boven een aantal sporen. Ook in deze laatste fase krijgen reizigers nog te maken met veranderende looproutes en volgend jaar ook met wijzigingen in de dienstregeling, vanwege werk aan het spoor." ←

Waarom 31 juli?

De opening van het nieuwe stuk stationshal gebeurt bewust op 31 juli. Het valt midden in de zomer en die 31e is een vrijdag – beide betekenen minder drukte dan normaal. Het geeft de bouwers bovendien de mogelijkheid om tijdens het erop volgende weekend eventuele kinderziektes te genezen. Klemmende deuren, piepende poortjes, tochtige bochten – mocht er sprake van zijn, dan is het de maandag erna opgelost.

Broodnodige brug

Fietsers en voetgangers krijgen in het hart van het stationsgebied een nieuwe brug. Hij komt over de sporen heen, tussen de Croeselaan en het Moreelsepark. Een knap staaltje staalwerk dat over anderhalf jaar klaar moet zijn.

De nieuwe brug is geen overbodige luxe, vertelt Bart Herremans, projectmanager bij de gemeente Utrecht. "Het westelijk deel van Utrecht is in de loop der tijd steeds groter en belangrijker geworden. Maar de sporen vormen een hindernis tussen binnenstad en westkant. We willen daarom een betere doorgang door het stationsgebied maken en meteen ook, vanuit het centrum en het stations-

gebied, een nieuwe entree tot westelijk Utrecht."

Hoofdmoot van het 275 meter lange en 10 meter brede kunstwerk worden een fietspad met twee rijrichtingen en een voetpad. Glooiende trappen met fietsgoten en ruime liften verschaffen toegang. "De brug zelf is een stalen constructie met erop een stroeve, slijtvaste laag", zegt Bart. "De aannemer laat de brug tevoren maken en daarna in delen aanvoeren op diepladers en via het spoor. Die delen worden ingehesen door een reusachtige kraan en komen te rusten op stalen pijlers."

Deze pijlers en hun funderingen zitten straks in de treinperrons. "Om ze te kunnen plaatsens, maken we gebruik van buitendienststellingen van het spoor, weekenden waarin vanwege allerlei

werkzaamheden een aantal sporen en perrons is afgesloten."

Het brugdeel aan de Jaarbeurskant moet op zijn plek liggen in de zomer van 2016, het deel aan de centrumkant tegen het eind van dat jaar. De hele brug wordt opgeleverd in december 2016.

En als het zover is, dan vormt een fraaie rij ijzerbomen de kers op de taart. "Die bomen komen in grote kuipen en staan tussen het fietspad en het voetpad. Ik denk dat ze een prachtige blikvanger zullen worden, zeker in de herfst als ze mooi rood verkleuren", zo zet Bart er nog even een boompje over op.

Kijk op onze website voor een filmpje over de brug:

<http://www.cu2030.nl/archive/2015-04-10/cu-speeddate-met-bart-de-rabobrug>

Bouw HC-entrees staat voor de deur

Winkelcentrum Hoog Catharijne krijgt twee nieuwe entrees. De ene komt bij het nieuwe Stationsplein, dat de nieuwe schakel wordt tussen station en stad. De andere komt op het Vredenburgplein. De bouw van beide nieuwe ingangen start deze zomer.

Hoog Catharijne is populair, maar op een aantal punten toe aan verbetering. Daarom wordt er verbouwd. Onderdeel van de verbouwing zijn de twee entrees. De bouw van beide staat voor de deur.

De eerste entree komt bij het toekomstige Stationsplein. Hoog Catharijne en het station lopen straks niet meer in elkaar over, maar worden verbonden door dit plein.

Voor de bouw van de entree van Hoog Catharijne op deze plek is inmiddels een aantal winkels (zoals Steps, Van Haren en Superstar) gesloten. Zo is ruimte ontstaan om te kunnen slopen en bou-

wen en later een kraan neer te zetten. Het eerste deel van deze nieuwe entree is klaar in 2017, het tweede deel in 2018.

De tweede entree komt op het Vredenburgplein. Deze bestaat uit twee in- en uitgangen. De ene wordt gebouwd op een afgesloten terrein en heeft geen gevolgen voor bezoekers van Hoog Catharijne. Voor het maken van de andere worden in augustus de roltrappen naast Blokker afgesloten. Tot in de zomer van 2016 geldt een nieuwe ingang van Hoog Catharijne vanuit het centrum: via de ingang met (rol)trappen naast Xenos en langs V&D/La Place.

Catharijnesingel verwelkomt weer water

De kademuren zijn gemetseld: klaar voor het water

Een flink deel van de Catharijnesingel bevat eind dit jaar weer water. De snelweg is weg, de betonnen bak is gesloopt en de bouwers zijn nu aan de slag om de stadsgracht weer in ere te herstellen.

Waar in de jaren zeventig de singel werd gedempt en sindsdien over de Catharijnebaan het verkeer raasde, komt nu een mooie stadsgracht in zicht. In het gedeelte tussen het Paardenveld en het nieuwe TivoliVredenburg stroomt eind dit jaar weer water.

Een mijlpaal na pakweg vijf jaar slopen en graven. "De Catharijnebaan is sinds het voorjaar van 2010 afgesloten", vertelt projectmanager Onno van Schaick. "We hebben vervolgens asfalt en beton verwijderd en de pakweg duizend palen, die de baan ondersteunden, uit de grond gehaald."

Het resultaat van dat alles was een enorme, langgerekte bouwput. "We zijn nu nog altijd bezig op het Paardenveld. Dat passen we aan zodat er ruimte ontstaat voor de singel. Vanaf augustus plaatsen de bouwers hier damwanden en graven grond weg. Geleidelijk aan zal dan het grondwater de singel weer vullen, net als vroeger."

Als het eenmaal zover is, wordt ook het talud rond de singel afgewerkt. Hier komen een mooie groenstrook en in een later stadium bij TivoliVredenburg een terras en brede trappen, om lekker aan het water te kunnen zitten. Aan beide kanten van de singel komt een voetpad, één ervan na overleg met buurtbewoners voor een goede route richting de basisschool op de hoek van de Amsterdamsestraatweg.

De nieuwe Catharijnesingel wordt zo'n anderhalve tot twee meter diep en krijgt een gemiddelde breedte van 20 meter, met een aantal bruggen eroverheen. Onno: "Het water komt in eerste instantie tussen het Paardenveld en TivoliVredenburg. Daar houden we het voorlopig tegen met een tijdelijke wand, omdat verderop nog veel moet worden gebouwd. Het resterende deel van de singel verwachten we in 2019 op te leveren." ←

Bij TivoliVredenburg liggen 5 nieuwe bruggen

Moreelsepark

Hoog Catharijne

Bouwplaats
Hoog Catharijne

TivoliVredenburg

Stationsgebied - zomer 2015

OV-terminal
Utrecht Centraal

Jaarbeursplein

Stadskantoor

Stationsplein oost
in aanbouw

Catharijnesingel

Paardenveld

Over deze locaties vindt u meer informatie in deze Bouwkrant.
Foto: mei 2015

Eerste deel superstalling in aanbouw

Drie verdiepingen met plek voor meer dan 12.500 fietsen: onder het nieuwe Stationsplein, dat tussen Utrecht Centraal en Hoog Catharijne komt, is de grootste fietsenstalling van de wereld in de maak. De bouw vordert goed en naar verwachting gaat volgend jaar het eerste deel in gebruik.

Altijd een heikel punt rond grote stations: wat parkeer je je fiets? Nieuwe stallingen zijn dan ook een belangrijk onderdeel van de vernieuwing van het Utrechtse stationsgebied.

Een ervan komt onder het Stationsplein. Deze 'garage' is meteen ook de spectaculairste: een gigantische stalling die, als ze klaar is, de grootste ter wereld is, het station en Hoog Catharijne verbindt, en ervoor gaat zorgen dat duizenden fietsen droog en veilig staan gestald.

Bijzonder aan deze stalling is bovendien dat er een doorgaande route doorheen zal lopen, als verbinding tussen het Smakkelaarsveld en het Moreelsepark.

Op dit moment is de ruwbouw van de fietsenstalling onder het Stationsplein in volle gang. In de loop van 2016 zal het eerste afgebouwde deel klaar zijn en open gaan. Er is dan plek voor ongeveer 5.000 fietsen.

De doorgaande route is er op dat moment nog niet. Die gaat in gebruik als ook de rest van de stalling klaar is en open kan, in 2018.

Kijk op onze website voor een filmpje over de bouw: www.cu2030.nl/archive/2015-04-10/cu-speeddate-de-bouw-plaats-op-met-erica

Verder in het stationsgebied...

HUB Utrecht, HUB!

De gemeente Utrecht is samen met bewoners, bedrijven en belangengroepen aan het nadenken over de toekomst van het westelijke stationsgebied, rondom Jaarbeurs en Westplein. De herontwikkeling van dit stuk stad past in het streven van de gemeente naar duurzame en gezonde verstedelijking, vastgelegd in de 'HUB', de 'Toekomstvisie Utrecht Centrum: a Healthy Urban Boost'. De ambities bevatten onder meer betere voorzieningen voor voetgangers en fietsers, klimaat- en energieneutrale bouw, kundig waterbeheer, meer groen en parkeerruimte voor auto's aan de randen van het centrum. Lees meer op cu2030.nl/hub.

Filmhuis op Paardenveld

Bij parkeergarage Paardenveld komt waarschijnlijk een nieuwe arthouse-bioscoop, De Kade. Dit 'huis voor filmmakers en film-liefhebbers' bevat straks zeven zalen voor kwaliteitsfilms, studio's voor het Nederlands Filmfestival, onderwijsruimte voor de Hogeschool voor de Kunsten en horeca. De Kade is een particulier initiatief en wordt gebouwd aan een openbaar parkje, met directe toegang tot het water van de singel, als dat eenmaal weer stroomt.

Deze zomer loopt de inspraakprocedure rond de bouwplannen. De uiteindelijke bouw duurt ruim een jaar en het is de bedoeling dat De Kade eind 2016 open gaat.

Licht aan het eind van de tunnel

De Leidseveertunnel, net ten noorden van het station, wordt gerenoveerd en geschikt gemaakt voor bussen en trams. Hij is sinds september 2014 dicht en inmiddels schiet het werk goed op. De eerste rails liggen op hun plek en naar verwachting gaat de tunnel komende december weer open voor de bussen. De trams volgen later. Fietsers en voetgangers ondervinden geen hinder van de werkzaamheden.

Met de renovatie krijgt het verhaal van de Leidseveertunnel een nieuw hoofdstuk. Een eerste onderdoorgang was hier al in 1907, eind 1940 ging een moderne tunnel open en eind vorige eeuw werd die twee maal verlengd.

Jaarbeursplein: hoe, wat en wanneer?

Het Jaarbeursplein krijgt een facelift. Over een paar jaar zal het ruimer en mooier zijn, met fietsers en voetgangers in de hoofdrol, en eronder een gloednieuwe parkeergarage. Rutger Siderius, de gemeentelijk projectmanager, vertelt wat de plannen zijn en wanneer we er iets van gaan merken.

Wat is de bedoeling?

"Het Jaarbeursplein wordt een plein voor mensen: om elkaar te ontmoeten, om gemakkelijk van en naar het station of de Jaarbeurs te komen, om evenementen bij te wonen of gewoon lekker even te zitten. Hiervoor maken we het relatief leeg: de voetganger krijgt de ruimte en fietsers gebruiken aan de rand van het plein hun eigen tweerichtingpad. Het plein krijgt een natuurstenen bestrating, er komen nieuwe lichtmasten en banken, meer bomen dan nu en we plaatsten een waterobject. Het wordt een autovrije ruimte. Parkeren kan straks onder de grond, in een parkeergarage van drie verdiepingen met ruimte voor 800 auto's, te bereiken via de Van Zijstweg en de Croeselaan."

Gaat het om hetzelfde gebied als nu?

"Het plein wordt iets groter. Het wordt begrensd door nieuwe gebouwen die langs de rand van de tramhaltes komen, de brede trappen naar het station, het Beatrixgebouw en het Jaarbeursterrein. We breiden het plein uit met het stuk Croeselaan dat hier ligt. Ook dit wordt autovrij, zodat je straks in één keer kunt doorlopen naar de Jaarbeurs."

Klopt het dat jullie met de parkeergarage beginnen?

"Min of meer. We maken de komende maanden het plein klaar voor de verbouwing. We breken het geleidelijk aan op en we laten kabels en leidingen verleggen en rioleringswerk doen. Maar tot eind dit jaar is het gewoon toegankelijk. Vanaf januari gaan we aan het werk, eerst inderdaad met de parkeergarage en daarna bovengronds met het plein zelf en het aangrenzende stuk Croeselaan."

Dus we kunnen vanaf januari niet meer over het plein?

"Jawel hoor. We maken twee doorgangen: één van negen meter breed naar de fietsenstalling en één van tien meter breed tussen het station en de Jaarbeurs, langs het Beatrixtheater. Die laatste is ook bestemd voor nood- en hulpdiensten."

Wanneer is het allemaal klaar?

"Naar verwachting gaat de parkeergarage in gebruik in het eerste kwartaal van 2018. Het plein zal dan ook grotendeels klaar zijn, maar waarschijnlijk duren de puntjes op de i nog tot in de loop van dat jaar."

Wat doe jij?

Tegelaars dragen hun steentje bij

De slijpmachines gieren. Overal staan stapels loeizware tegels. En een blèrende radio zorgt voor de gezelligheid. Op de nieuwe looproute buitenlangs de stationshal leggen Peter de Cock en zijn collega's duizenden tegels neer. Ze moeten flink doorwerken, want op 31 juli gaat de passage open.

Langs de stationshal komt een nieuwe looproute. Hij verbindt de westkant van Utrecht en het stadscentrum met elkaar. Als straks in het station de OV-chipkaartpoortjes dicht zijn, kan iedereen die niet op reis hoeft via de passage toch over de sporen heen.

"Wij werken voor het aannemersbedrijf Unimar Tegelwerken", vertelt Peter (45). "We zijn hier nu elke dag van zeven tot vier aan het tegelen. Dat gaat als volgt: we hebben de vloer van de passage ruw opgeleverd gekregen en verdelen 'm in vakken. Overdwars ligt de zogenaamde dilatatie: aluminium profielen die krimpen en uitzetten van de vloer opvangen. Als we dat niet zouden doen, dan zouden er scheuren in de tegels kunnen komen als het erg koud of erg warm is. En in de lengte liggen stalen lijngoten. Die voeren straks het regenwater af"

Peter verzorgt een kleine rondleiding en laat zien hoe met die stroken en goten een vakkenpatroon ontstaat. "Per vak brengen we een waterdichte coating aan. Daarna gaat er tegellijm op, gevolgd door de tegels zelf. Die

zijn van natuursteen en komen uit Noorwegen. Tot slot voegen we de vloer en we kitten 'm af aan de randen."

De veertien mannen hebben hun handen vol, want de passage is tien meter breed en vergt duizenden tegels en een stortvloed

aan lijm. Maar Peter en zijn collega's zijn van de categorie niet-lullen-maar-poetsen. "Het is een mooie klus en het komt allemaal dik in orde. Zwaar werk ja, maar dat zijn we gewend. We hebben gelukkig een kraan en een heftruck om de tegels óp de passage te tillen!"

Nieuw gebouw, moet dat nou?

Op het Jaarbeursplein, waar nu nog gebouw Leeuwensteyn staat, start volgend jaar de bouw van een nieuw kantoorpand. Er komt een World Trade Center in. Het nieuws zorgde voor wisselende reacties. Critici vroegen zich af of het wel nodig is, zo'n nieuw, hoog gebouw, vlak voor het Stadskantoor, in een tijd waarin veel kantoren leeg staan.

Voor het antwoord op die vraag zet in het Stadskantoor gemeentelijk stedenbouwkundige Marlies de Nijs uiteen dat het nieuwe gebouw onderdeel is van een groter geheel: het past binnen de visie op de ontwikkeling van het Utrechtse stationsgebied.

"Net als elders in de wereld is er ook in Utrecht een trek naar de stad. Over een paar jaar hebben we hier 400.000 inwoners. Veel van hen zijn jong en relatief hoog opgeleid. Die willen een levendige stad. Utrecht kiest ervoor die groei op te vangen binnen de stadsgrenzen. We sparen de historische binnenstad en vergroten het centrum vooral aan de westkant van het station."

Productief, innovatief, duurzaam, economisch vitaal, levendig – het zijn de kernbegrippen van het vernieuwde Utrechtse stationsgebied. "Veel mensen die willen wonen, werken, recreëren... daar hoort een cluster van gebouwen bij. Met die blik moet je naar een stad in ontwikkeling kijken. Er gaat hier nog heel veel veranderen, we gaan nog heel veel bouwen. Het Stadskantoor is een tussenstand, het nieuwe WTC wordt een nieuwe tussenstand. Over een paar jaar komt voor het WTC opnieuw een groot gebouw en daarna, aan de overkant van de Croeselaan, weer een hotel... Het zicht op en het uitzicht vanuit dit gebied verandert continu, zoals in elke levendige stad."

Voeg daaraan toe, gaat Marlies verder, de moderne manier van werken: "Er is momenteel alleen behoefte aan nieuwe kantoren op plekken waar ze goed ontsloten zijn. Zoals hier dus, met openbaar vervoer in de nabijheid. En het gebouw zelf moet flexibel en duurzaam zijn, met grote open werkoppervlakken en veel licht."

Marlies verwacht dat het WTC-gebouw goed zal passen in hoe dit stuk stad zich ontwikkelt. "De aansluiting tussen bebouwing en omgeving is belangrijk: hoe beleven mensen dit gebied straks, wat doet het met hen? Hoe maken we hoogbouw attractief? Dit zit 'm vooral in de aansluitingen op wat zich rondom een gebouw bevindt. Zoals in dit geval op de begane grond een hoge, transparante ruimte voor horeca en winkels, met ingangen vanaf het plein bovenaan de trappen en beneden vanaf het Jaarbeursplein. En dat laatste wordt, zoals op de vorige pagina te lezen is, opgeknapt en krijgt veel groen en ruimte voor fietsers en voetgangers. Die context is belangrijk bij het beoordelen van nieuwbouw."

De sloop van Leeuwensteyn start in het eerste kwartaal van 2016. De bouw van het WTC begint daarna en moet in 2018 klaar zijn. ←

Meer informatie

**Infocentrum Stationsgebied
Stadskantoor, boven aan de
(rol)trappen van het Jaarbeursplein
Telefoon: 030 - 286 96 50**

Openingstijden:
maandag/woensdag/vrijdag
8.00-17.00 uur,
dinsdag/donderdag 8.00-21.00 uur

www.cu2030.nl
twitter.com/cu2030
facebook.com/cu2030

Colofon

Tekst en redactie
CU2030 en Bas Berwers

Beeld
CU2030 - Gerrit Serné
Your Captain Luchtfotografie

Druk
Atlas, Soest
Oplage
7.500
Vormgeving
Taluut, Utrecht

Deze bouwkrant is een gezamenlijke uitgave van Gemeente en Provincie Utrecht, ProRail, NS, Klépierre en Jaarbeurs.

